Viite: Maa-ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö asiasta HE 167/2022 vp

Sahateollisuuden lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä ja kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 29 a ja 48 §:n muuttamisesta

Pyydettynä lausuntona Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Yleistä

Metsät ja niiden tarjoamat monipuoliset ekosysteemipalvelut ovat tärkeitä Suomelle ja suomalaisille. Sahateollisuus on Suomen neljäksi suurin vientiala, ja sen tuotanto perustuu täysin kotimaiseen puuraaka-aineeseen. Suomalaisen metsätalouden malli, jossa painotetaan metsien järeytymiskehitystä, tukkipuun tuotantoa ja monipuolista ekosysteemipalvelutuotantoa palvelee sekä yhteiskuntaa, luonnon monimuotoisuudelle ja ilmastonmuutoksen hillinnälle asetettuja tavoitteita, että puuta jalostavaa teollisuutta. Metsätalouden kannustejärjestelmillä on tärkeä rooli asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa. Hallituksen esitys on tasapainoinen ja vastaa sille asetettuja tavoitteita. Metsätalouden kannustejärjestelmä on tarpeellinen ja uudistuessaan tukee metsätalouden monitavoitteisuutta nykyistä laajemmin.

Kannustejärjestelmät tulee kohdistaa siten, että ne edistävät metsien terveyttä ja kasvua ja vahvistavat ekosysteemipalveluita. Kannustejärjestelmät eivät saa vääristää markkinoita.

1. Esitettävät työlajit

Sahateollisuus ry toteaa, että, että hallituksen esityksen luonnoksessa esitettävä erilaisten työlajien kokonaisuus on perusteltu.

Taimikon ja nuoren metsän hoito

Taimikoiden ja nuoren metsän hoito on tärkeä metsätalouden työlaji ja oleellinen metsien järeytymiskehityksen ja puuston kokonaiskasvun turvaamisessa. On tärkeää kannustaa yksityismetsänomistajia taimikon varhaisperkaukseen sekä taimikon ja nuoren metsän harvennukseen. Näiden työlajien osalta on varmistettava, että tuki kohdistuu ensisijaisesti ei-kaupallisiin leimikoihin. Valtion tukia ei tule osoittaa kaupallisesti kannattavien leimikoiden korjaamiseen markkinoiden vääristämisen estämiseksi.

Hallituksen esityksessä määritellään, että nuoren metsän hoidon osalta kasvatettavan taimikon tai nuoren metsän keskipituuden tulee työn jälkeen olla vähintään 0,7 metriä ja enintään 12 metriä. Sahateollisuus on ottanut aiemmissa lausunnoissaan kantaa keskipituuteen ja esittänyt sen laskemista edellä mainitusta syystä. Sahateollisuuden näkemyksen mukaan tuen painopisteen siirtäminen varhaisempiin, raivaussahalla tai muulla vastaavalla toteutettaviin työlajeihin, kuten taimikoiden varhaisperkaukseen ja harvennukseen olisi perusteltua. Näillä toimilla tuetaan metsien järeytymiskehitystä ja motivoidaan metsänomistajia toteuttamaan työlajeja, joiden taloudellinen kannattavuus on joko heikko tai negatiivinen. Metsänomistajia tuleekin tukea toimeenpantaessa aktiivisesti ohjata mainittujen varhaisempien työlajien toteuttamiseen.

Suometsän hoitosuunnitelma ja vesiensuojelu

Hallituksen esityksessä nykylainsäädännön mukainen suometsän hoidon tuki korvattaisiin suometsän hoitosuunnitelman tuella sekä suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemisen

tuella. Sahateollisuus kannattaa esitystä. Suometsillä on oma roolinsa osana teollisuuden puuhuoltoa. Suometsien hoitoon liittyy kuitenkin merkittäviä osaamistarpeita ja uuden tiedon omaksumista. On tärkeää, että metsänomistajien sekä metsätaloustoimia toteuttavien tahojen osaamistarpeisiin vastataan ja suometsien hoitoon liittyvät, luonnon monimuotoisuutta ja vesiensuojelua yhdessä puuntuotannon kanssa tukevat käytännöt tulevat tutuiksi kaikille oleellisille toimijoille.

Suometsien hoitosuunnitelmaan haettavan tuen edellytykseksi esitetään, että suunniteltavien kiinteistöjen alueelta selvitetään luontokohteet ja potentiaaliset luonnonhoitokohteet. Tämän vaatimuksen osalta on tärkeää määritellä selkeästi selvitettävät luontokohteet sekä luontoarvojen kartoitus.

Metsätiet

Metsäteiden perusparannus ja perusteltu uusien metsäteiden tekeminen ovat tärkeitä työlajeja uudessa kannustejärjestelmässä. Toimiva tieverkosto on edellytys metsien monipuoliselle hyödyntämiselle. Kannustejärjestelmää valmistellut METKA-työryhmä esitti metsätieverkoston kehittämiseen ja ylläpitoon suunnattuja kannusteita myönnettäväksi tiekunnalle. Hallituksen esitys ei kuitenkaan tue kannusteiden myöntämistä tiekunnalle.

Sahateollisuus toteaa, että tiekuntien rooli metsäteiden kunnossapidossa on merkittävä. Koska esitys ei mahdollista tuen myöntämistä tiekunnille, tulee toimeenpanossa hakea sellaisia ratkaisuja, jotka realistisesta vauhdittavat ja mahdollistavat tiehankkeiden toteutumisen. Metsätieverkoston rapautuminen vaikeuttaisi teollisuuden puuhuoltoa merkittävästi.

Ympäristötuki

Ympäristötuki on tärkeä osa metsätalouden kannustinjärjestelmää. Ympäristötukeen varattu rahoitus on ollut epäsuhtainen maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonalojen välillä. Tämä on aiheuttanut sen, että metsätalouden kannustinjärjestelmän osana myönnettävän ympäristötuen määrärahat ovat olleet riittämättömät. Jatkossa tuleekin varmistaa, että rahoitusmäärät ovat tasapainossa eri hallinnonalojen välillä. Ympäristötuen tukitason nostamisen sijaan resurssit tulee kohdistaa siihen, että mahdollisimman moni tukikelpoinen kohde voidaan sisällyttää tuen piiriin.

Kulotus

Kulotuksen lisääminen on merkityksellistä osana metsäluonnon monimuotoisuuden vahvistamista. Hallituksen esityksessä esitetään, että kulotuskohteen tulee olla yli kahden hehtaarin uudistusala. Sahateollisuuden näkemyksen mukaan tukea tulisi voida myöntää myös pienemmille kulotuskohteille. Kulotuskohteista on niukkuutta, ja Sahateollisuus näkee, että pinta-alarajoja laskemalla arvokkaita kulotuskohteita voitaisiin saada toteutettua nykyistä merkittävästi enemmän.

Helsingissä 10.10.2022,

Anniina Kostilainen, Sahateollisuus Ry

anniina.kostilainen@sahateollisuus.com puh 020 779 0963